

Čj. UOOU-04073/16-13

ROZHODNUTÍ

Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů, jako odvolací orgán příslušný podle § 2, § 29 a § 32 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a podle § 10 a § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodla dne 9. srpna 2016 podle § 152 odst. 5 písm. a) a § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb. takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů čj. UOOU-04737/16-7 ze dne 3. června 2016 se na základě rozkladu podaného účastníkem řízení, společností KaratNet s.r.o., se sídlem Tlumačovská 2766/26, 155 00 Praha 5, IČ:01718321, **mění tak**, že ve výroku tohoto rozhodnutí se slova „pokuta ve výši 40.000 Kč (slovy čtyřicet tisíc korun českých)“ nahrazují slovy „pokuta ve výši 30.000 Kč (slovy třicet tisíc korun českých)“; **ve zbytku se rozhodnutí potvrzuje.**

Odůvodnění

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) svým rozhodnutím čj. UOOU-04737/16-7 ze dne 3. června 2016 (dále jen „rozhodnutí“) shledal, že účastník řízení, společnost KaratNet s.r.o., se sídlem Tlumačovská 2766/26, 155 00 Praha 5, IČ:01718321 (dále jen „účastník řízení“), jako zpracovatel osobních údajů podle § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v souvislosti se zajišťováním realizace slevového programu týkajícího se léčivého přípravku Xarelto 15 mg prováděného na základě Rámcové dohody o spolupráci ze dne 28. ledna 2015 ve znění dodatku č. 1 k této smlouvě uzavřené se společností BAYER s.r.o., se sídlem Siemensova 2717/4, 155 00 Praha 5 - Stodůlky, IČO: 00565474, v době od 1. února 2015 nejméně do 6. srpna 2015 zpracovával osobní údaje přesně nezjištěného počtu předepisujících lékařů v rozsahu titul, jméno, příjmení a informace o předepsaném léčivém přípravku (včetně informace o počtu předepsaných balení a dalších informací vyplývajících z receptu) obsažené v kopiích lékařských předpisů získaných od lékáren jako distributorů léčivého přípravku Xarelto 15 mg, a to aniž by mu svědčil některý z právních titulů dle ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. Tímto jednáním tudíž účastník řízení spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť zpracovával osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně, a z uvedených důvodů mu byla uložena pokuta ve výši 40.000 Kč.

Podkladem pro vydání rozhodnutí byly materiály shromážděné v rámci kontroly provedené u účastníka řízení inspektorkou Úřadu PaedDr. Janou Rybínovou ve dnech od 6. srpna 2015 do 27. ledna 2016, ukončené protokolem o kontrole čj. UOOU-06343/15-30 ze dne 1. února 2016, který byl následně potvrzený dopisem čj. UOOU-06343/15-34 ze dne 8. března 2016, jímž byly vypořádány námitky kontrolovaného. Předmětnou kontrolou bylo taktéž shledáno,

že účastník řízení porušil ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., neboť zpracovával osobní údaje předepisujících lékařů bez náležitého právního titulu.

Účastník řízení následně podal proti rozhodnutí řádný rozklad. V rozkladu účastník řízení požádal, aby bylo rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno, a to z důvodů, že nedošlo k zásahu do soukromé sféry lékaře, která jediná je chráněna zákonem č. 101/2000 Sb. Nicméně pro případ, kdy by přesto bylo shledáno spáchání správního deliktu, účastník řízení žádá dle § 40a zákona č. 101/2000 Sb. o upuštění od uložení pokuty anebo o její snížení v souladu s § 46 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb.

Konkrétně pak na podporu svých požadavků účastník řízení především připomenul ustanovení § 1 zákona č. 101/2000 Sb., které, podle jeho názoru, jasně vymezuje předmět příslušné právní úpravy, tj. naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí. Jiné sféry subjektu údajů, podle jeho názoru, pod předmět a účel uvedeného zákona nespádají, a tedy nejsou uvedeným zákonem chráněny. Přitom údaj o předepsání léku nijak nespojuje se soukromou sférou lékaře, avšak čistě s jeho výkonem poskytování zdravotní péče, tedy s podnikatelskou činností. Účastník řízení tak má za to, že zpracování předmětných údajů o vydání receptu nespadá do působnosti zákona č. 101/2000 Sb. Dále Stavovský předpis č. 21 České lékařské komory o seznamu členů České lékařské komory a hostujících osob dle § 6a zákona č. 220/1991 Sb. v § 3 stanoví, že veřejné seznamy komory obsahují vždy tyto veřejně přístupné údaje: titul, jméno a příjmení lékaře, odbornost lékaře a obec, v níž lékař vykonává své povolání. Z odbornosti konkrétního lékaře lze bezesporu dovodit, že při výkonu jeho činnosti dochází rovněž k předepisování příslušných léčivých přípravků, tedy jde o veřejně známou skutečnost a nikoliv soukromou sféru lékaře chráněnou zákonem č. 101/2000 Sb. Účastník řízení tedy zastává názor, že nemohlo dojít k porušení zákona č. 101/2000 Sb. a spáchání správního deliktu, neboť nedošlo k zásahu do soukromé sféry lékaře, která jediná je zákonem č. 101/2000 Sb. chráněna.

Nicméně pro případ, že by v řízení o rozkladu byl učiněn závěr, že k porušení zákona došlo, účastník řízení odmítl akceptovat, aby jako přitěžující byla zohledňována okolnost, která podle jeho soudu nebyla dostatečně zjištěna. V této souvislosti poukázal na výrok rozhodnutí, podle něhož účastník řízení zpracovával osobní údaje přesně nezjištěného počtu předepisujících lékařů, přičemž v odůvodnění se jako přitěžující okolnost uvádí, že se jednalo o vyšší počet dotčených subjektů, tj. jednalo se o lékaře uvedené v 3 728 receptech zaslaných z 271 lékáren, když v některých případech byl léčivý přípravek různými recepty předepisován shodným lékařem. Účastník řízení tedy žádá, aby uvedená okolnost nebyla brána jako přitěžující.

Dále se ohradil proti tomu, aby za přitěžující okolnost bylo považováno to, že mohl mít přístup i k dalším údajům, které by nad rámec stanovený účastníkem řízení na receptu lékárna omylem ponechala, ačkoliv se zavázal recept v takovém případě po provedení prvotní kontroly vyřadit z programu a zničit. V této souvislosti pak účastník řízení uvedl, že poskytnutí jakýchkoliv údajů nad rámec stanovený programem, včetně údajů pacientů, nejenže nebylo vyžadováno, ale bylo dokonce výslovně zakázáno pod sankcí neposkytnutí slevy a případně též i vyřazení z programu, přičemž v rámci správy osobních údajů byl nastaven takový proces, který vylučoval další zpracování nepřípustných údajů. K porušení zákona v tomto ohledu nikdy nedošlo a účastník řízení odmítl, aby možnost protiprávního postupu třetích subjektů, kterou nemůže nijak ovlivnit (poskytnutí údajů nad rámec programu), byla zohledněna jako přitěžující okolnost při stanovení výše pokuty.

Stejně tak se účastník řízení ohradil proti tvrzení obsaženému v odůvodnění rozhodnutí, podle něhož je možno v obecné rovině konstatovat, že jelikož lze na základě jména a příjmení lékaře uvedeného v receptu, popř. jiném dokladu identifikovat předepisujícího lékaře, lze za určitých okolností identifikovat i konkrétního pacienta, a to prostřednictvím

zdravotnické dokumentace vedené lékařem. Stejně tak je, podle téhož tvrzení, identifikace pacienta možná i prostřednictvím evidence vedené lékárnou, přičemž v obou případech by bylo možné získat i citlivé údaje pacienta (údaje o diagnóze). Účastník řízení uvedl, že s tímto konstatováním nelze souhlasit, neboť k neoprávněnému přístupu k údajům pacienta, ať už ve zdravotnické dokumentaci či v databázi lékárny, může dojít kdykoli i bez provádění slevového programu. V obecné rovině nelze ovlivnit možné protiprávní jednání třetích osob. Program ovšem byl nastaven tak, aby bylo jakékoliv poskytování údajů pacientů vyloučeno a bylo učiněno maximum pro to, aby ke zpřístupnění, resp. ke zpracování osobních údajů pacienta nikdy nedošlo. Údaje z receptů nebyly nikam dále přepisovány, poskytovány ani jinak využívány, a tedy nemohlo dojít k naznačenému zneužití údajů z receptů ani žádnou třetí osobou.

Účastník řízení také zdůraznil, že nastavení celého programu a jeho realizace vylučovala jakékoliv využití údajů lékaře k jiným účelům, než k řádné realizaci programu, tj. ke zlepšení přístupu léku pacientům, přičemž nebyl sebemenší záměr údaje využít jinak, resp. k takovému využití nikdy nedošlo. Nedošlo ani k žádnému zásahu do soukromého a osobního života jakékoliv fyzické osoby a nejsou žádné následky dosavadního zpracování osobních údajů lékaře v rámci programu, což by mělo být, podle názoru účastníka řízení, zohledněno jako polehčující okolnost. V rozhodnutí se však uvádí, že následkem protiprávního jednání byly účastníkem řízení shromažďovány informace obsažené v receptech. Za závadné jednání tak bylo shledáno shromažďování informací obsažených v receptech a nikoli až následek takového jednání. Jedna okolnost nemůže být zároveň jednáním i následkem. K tomu účastník řízení doplnil, že je třeba zkoumat ve vztahu k výši uložené pokuty i to, jaké dopady mělo dané jednání, tedy shromažďování informací obsažených v receptech, na soukromí daných subjektů údajů, tedy zda a v jaké intenzitě došlo k porušení zájmu chráněného zákonem č. 101/2000 Sb. Účastník řízení se v této souvislosti domnívá, že k žádnému zásahu do soukromého a osobního života jakékoli fyzické osoby nedošlo a nejsou známy žádné následky dosavadního zpracování osobních údajů lékaře, což žádá zohlednit jako polehčující okolnost.

Závěrem účastník řízení znovu zopakoval, že nedošlo k žádnému zásahu do soukromého a osobního života jakékoli fyzické osoby a nejsou známy žádné následky dosavadního zpracování osobních údajů lékaře a také, že stav, který protokol o kontrole čj. UOOU-06343/15-30 ze dne 1. února 2016 shledal jako protiprávní, byl napraven ještě před pravomocným uložením opatření k nápravě. Proto účastník řízení požádal v rámci řízení na prvním stupni o upuštění od uložení pokuty dle § 40a zákona č. 101/2000 Sb. Této žádosti však nebylo vyhověno, aniž by toto bylo jakkoli odůvodněno.

Odvolací orgán přezkoumal napadené rozhodnutí v celém rozsahu, a to včetně procesu, který předcházel jeho vydání. Především se zabýval argumentací účastníka řízení vyjádřenou v rozkladu.

K předmětu zákona č. 101/2000 Sb., resp. co se týče § 1 tohoto předpisu, je nutno uvést, že zákon č. 101/2000 Sb. reflektuje moderní, extenzivní pojetí ochrany soukromí. Sám pojem soukromí ovšem není žádným právním předpisem nijak definován, a proto je nutno zmínit nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. Pl.ÚS 24/10 ze dne 22. března 2011 publikovaný sub č. 94/2011 Sb., kde se uvádí: *„Primární funkcí práva na respekt k soukromému životu je zajistit prostor pro rozvoj a seberealizaci individuální osobnosti. Vedle tradičního vymezení soukromí v jeho prostorové dimenzi (ochrana obydlí v širším slova smyslu) a v souvislosti s autonomní existencí a veřejnou mocí nerušenou tvorbou sociálních vztahů (v manželství, v rodině, ve společnosti), právo na respekt k soukromému životu zahrnuje i garanci sebeurčení ve smyslu zásadního rozhodování jednotlivce o sobě samém. Jinými slovy, právo na soukromí garantuje rovněž právo jednotlivce rozhodnout podle vlastního uvážení, zda, popř. v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností mají být skutečnosti a informace z jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným subjektům.“*

Toto stanovisko je zcela konformní stávajícímu pojetí jak v rámci států Evropské unie, tak s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (viz např. rozhodnutí ve věci Malone vs. UK č. 8691/79 ze dne 2. srpna 1984 nebo rozhodnutí ve věci Niemietz vs. Německo č. 13710/88 ze dne 16. prosince 1992), které odmítá restriktivní interpretaci pojmu „soukromý život“. Ten se pak dotýká i profesních nebo obchodních aktivit. Soukromí tedy zahrnuje i aspekt v podobě obecného práva na informační sebeurčení, v České republice navíc výslovně garantovaného v čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, zaručujícího právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě, které bylo předmětným jednáním účastníka řízení zjevně porušeno. Nutno zvláště zdůraznit, že pokud subjekt údajů nebude mít možnost kontrolovat poskytování svých osobních údajů anebo tato možnost bude oslabena, zejména budou-li osobní údaje bez zákonného zmocnění použity pro jiné než původní účely, jak se stalo v traktovaném případě, bude takový jednotlivec vůči svým komunikačním partnerům znevýhodněn a bude omezena jeho možnost navazovat sociální vazby a rozhodovat o sobě samém, čímž evidentně dojde k potlačení základních práv a svobod.

Nadto nelze souhlasit ani s tvrzením účastníka řízení, že zákon č. 101/2000 Sb. je striktně limitován ochranou soukromí. Samo účastníkem řízení připomínané ustanovení § 1 zákona č. 101/2000 Sb. odkazuje i na další dokumenty, především směrnici 95/46/ES o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů nebo na Úmluvu o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat č. 108, které sice ochranu soukromí nepochybně favorizují, avšak předmětnou úpravu s ochranou soukromí rigidně nespojují (viz čl. 1 jak směrnice 95/46/ES, tak Úmluvy č. 108). Zvláště však je třeba upozornit, že údaj o odbornosti konkrétního lékaře nelze ztotožňovat s údajem o předepsání konkrétního léčiva a údaj o konkrétním předepsaném léčivu tedy nespadá pod výčet datových položek veřejně přístupných dle ustanovení § 3 Stavovského předpisu č. 21 České lékařské komory o seznamu členů České lékařské komory a hostujících osob dle § 6a zákona č. 220/1991 Sb.

Dále odvolací orgán shledal, že sice opravdu nebyl zjištěn přesný počet dotčených subjektů údajů, nicméně ze shromážděných podkladů je zřejmé, že se protiprávní jednání týkalo lékařů uvedených ve 3 728 receptech zaslaných z 271 lékáren, což evidentně signalizuje vyšší počet dotčených osob. Možno připomenout i to, že správní orgán prvního stupně dle odůvodnění (viz str. 16 první odstavce napadeného rozhodnutí) výslovně přihlédl i tomu, že v některých případech byl léčivý přípravek předepisován shodným lékařem. Počet dotčených lékařů tedy evidentně bude nižší než 3 728, nicméně tuto skutečnost již zohlednil správní orgán prvního stupně.

Co se týká textu ohledně možné identifikace konkrétního pacienta prostřednictvím zdravotnické nebo lékárnické dokumentace (a s tím souvisící možnosti získat citlivé údaje pacienta) obsaženému v prvním odstavci na str. 15 rozhodnutí, odvolací orgán konstatoval, že má ryze spekulativní charakter a v této rovině se s ním lze ztotožnit. Předmětný text pak není nijak spojován s konkrétními aktivitami účastníka řízení a zejména nebyl nijak argumentačně použit ke zdůvodnění výše pokuty; v odůvodnění rozhodnutí slouží toliko k dokreslení úvah, jimiž se správní orgán prvního stupně při posuzování celé věci řídil.

Dále odvolací orgán zdůraznil, že předmětem traktovaného správního deliktu dle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je zpracování osobních údajů bez souhlasu subjektu údajů (v tomto případě bez souhlasu lékaře) mimo případy uvedené v zákoně. Primárním následkem předmětného protiprávního jednání účastníka řízení bylo nelegální shromáždění osobních údajů a poté došlo i k jejich dalšímu zpracování v rámci příslušného programu. Z druhé strany ale nebylo zjištěno další předání osobních údajů anebo další zneužívání osobních údajů, což ovšem správní orgán prvního stupně přiměřeně vyhodnotil jako polehčující okolnost. Nelze však souhlasit s tvrzením účastníka řízení, že nedošlo k žádnému zásahu do soukromého, resp. osobního života subjektu údajů, jak již bylo vyloženo výše.

Ve vztahu k ustanovení § 40a zákona č. 101/2000 Sb. odvolací orgán považoval za nezbytné především připomenout diskreční povahu předmětného ustanovení. Jeho aplikace však v tomto případě nebyla shledána jako příhodná, a to jednak s ohledem na počet dotčených subjektů údajů a dále i ohledem na dvojaký postoj účastníka řízení, který z jedné strany deklaruje realizaci nápravných opatření, ovšem zároveň popírá, že by se dopustil jakéhokoli porušení zákona. Co se týče názoru účastníka řízení, podle něhož nedošlo k žádnému zásahu do soukromého a osobního života jakékoli fyzické osoby a nejsou známy žádné následky dosavadního zpracování osobních údajů lékaře, který v této souvislosti také vyjádřil, odvolací orgán opět odkazuje na výše uvedené.

V tomto ohledu tedy odvolací orgán argumentaci účastníka řízení odmítl. Z druhé strany však konstatoval, že nastavení celého systému, resp. slevového programu sice jistě nebezpečí spočívající ve zpracování dalších, lékárnou omylem ponechaných údajů evidentně vyvolalo, nicméně zároveň je zjevné, že takovýmito problémům účastník řízení v rámci předmětného zpracování osobních údajů svými opatřeními do velké míry čelil. Odvolací orgán tedy shodně s účastníkem řízení nepovažuje za důvodné, aby předmětné skutečnosti byly hodnoceny jako přitěžující okolnost.

Z uvedených důvodů a také vzhledem k tomu, že po celkovém přezkoumání nebyly v postupu správního orgánu prvního stupně shledány žádné další vady způsobující nesprávnost nebo nezákonnost rozhodnutí, odvolací orgán přistoupil k přiměřenému snížení uložené pokuty, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Jak odvolací orgán zvláště podotýká, předmětné změně rozhodnutí nebrání žádný z důvodů uvedený v § 152 odst. 5 písm. a) nebo § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2005 Sb., správní řád.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 9. srpna 2016

otisk úředního razítka

JUDr. Ivana Janů, v. r.
předsedkyně

Za správnost vyhotovení:
Martina Junková